

BoekStart

Boekidee voor de kinderopvang

flapjesboek

GOTTMER

Rupsje Nooitgenoeg 100 eerste woordjes

Illustraties van Eric Carle

Uitgave van Gottmer; 2021; groot kartonnen flapjesboek met 7 prenten op dubbele bladzijden

Wie Rupsje Nooitgenoeg heeft leren kennen, vergeet hem nooit meer. Zo geliefd is hij door het verhaal over hoe hij van rups verandert in een prachtige vlinder. Op iedere prent in dit boek met 100 eerste woordjes is hij te vinden. Je moet soms wel goed zoeken. In een tuin zie je hem snel zitten; bij de zee en in de dierentuin verwacht je geen klein rupsje en ook niet midden in de stad. Toch schuifelt hij daar piepklein over een stoep. Er is nog meer aan te wijzen en te ontdekken, vooral wat er achter allerlei flapjes is verstopt. De prenten met al die dieren, mensen en dingen in hun eigen omgeving zijn prachtig, kleurrijk en sfeervol. Wat een stijlvol kijkfeest voor de ukkies en pikkies in je groep!

Voor dreumesen en jonge peuters

Dreumesen weten hoe ze een boek moeten hanteren en bekijken de prenten vluchtig of heel aandachtig. Ze bladeren graag, maar weten nog niet dat je dat van voor naar achter doet. Met veel dreumesboeken doet dat er ook niet toe, zoals met dit kijk- en zoekboek. In deze fase leren kinderen lopen, hun wereld wordt groter en die zien ze terug op plaatjes in een boek. En andersom beseffen ze dat plaatjes in boeken echte mensen, dieren en dingen voorstellen. De rups in het boek herkennen ze als de echte rups die ze buiten hebben gezien. Dreumesen van 1 jaar begrijpen gemiddeld vijftig woorden, maar kunnen die nog niet allemaal zeggen. Hun woordenschat breidt zich het komende jaar uit, soms is het een ware woordenschatexplosie. Dit boek met eenvoudige en wat moeilijkere onderwerpen past daarom in deze fase bij zowel de vroege pratertjes als de wat tragere taalverwerwers. Zelfs voor veel peuters is dit boek nog leuk, interessant en leerzaam.

Vorbereiding

Samen met een kind een aanwijsboek en flapjesboek lezen vraagt een aparte aanpak. Daarom sta je daar vooraf bij stil.

- Je bekijkt de prenten met elk een eigen thema: thuis, bij de zee, in de dierentuin, in de stad, in het park, bij de picknick en in de lucht en wat daar zoal thuishoort. Je schat in wat de kinderen kennen, wat je overslaat en wat je gewoon benoemt, bijvoorbeeld: zeewier, koraal en pelikaan, vuurvliegjes. Doe dat gerust als je wilt. Het klinkt mooi en alles heeft een naam.
- Bij iedere afbeelding staat het woord, het label. Je leert de kinderen de woorden die je geschikt vindt door die te zeggen, liefst met het lidwoord erbij. Neem je voor het een paar keer te herhalen en nog eens extra door het woord op te nemen in een korte zin, bijvoorbeeld: het nest is van de vogel, de walvis zwemt in het water, de bestelauto brengt pakjes, het ijsje is koud, het vliegtuig vliegt hoog in de lucht. Dit versterkt het begrip.
- Je bekijkt dit boek met een dreumes individueel. Flapjes zijn leuk maar lastig met meerdere nieuwsgierige dreumesen met grijpgrage handjes. Met jongste peuters lees je met een paar kinderen tegelijk. Die wachten wel op hun beurt en het boek is groot genoeg.
- Zoek vooraf waar Rupsje Nooitgenoeg zit. Hij zit op iedere prent! Je kunt de kinderen op weg helpen als dat nodig is, maar misschien zien ze hem nog eerder dan jij.

BoekStart

Introductie

Breng eerst de kinderen in de sfeer van het boek. Met de kleinsten is iets heel eenvoudigs al genoeg en met de wat oudere kinderen maak je er een spelletje van, bijvoorbeeld:

- **Rupsje Nooitgenoeg**

Doel: de dreumesen weten hoe Rupsje Nooitgenoeg eruit ziet

- » Zorg (via kinderboekhandel of webshop) voor een knuffel Rupsje Nooitgenoeg, een kleintje is al heel leuk. Het gaat er om dat je de dreumesen het rupsje laat zien en leren kennen door ermee te spelen. Daarna maak je een eenvoudige overgang naar het boek. Daar staat hij op de voorkant rechtsboven afgebeeld. 'Kijk, hier is Rupsje Nooitgenoeg weer!'

- **Waar is Rupsje Nooitgenoeg**

Doel: jongste peuters in de sfeer brengen van zoeken en vinden

- » Zowel het ontdekken wat achter de flapjes zit, als het zoeken naar het rupsje op elke prent maken het voorlezen vanzelf speels. Doe vooraf een verstoppelletje door een paar popjes en beestjes én een knuffeltje Rupsje Nooitgenoeg onder een doek te verstoppelen. Zonder te kijken zoeken de kinderen door te voelen naar het rupsje.

Voorlezen

Dit boek met 100 eerste woordjes voorlezen betekent vooral zorgen voor communicatie die zowel plezierig is als betekenisvol, omdat je de woordenschatontwikkeling stimuleert.

- Waar de aandacht van een kind naar uit gaat, heeft altijd voorrang in de interactie. Een dreumes communiceert veel non-verbaal en kan bijvoorbeeld stralend kijken als hij iets ziet dat hem aanspreekt, bijvoorbeeld de panda's, de brandweerauto of het ijsje. Je deelt het enthousiasme van het kind: 'Wat zie je daar nou toch!'. Zeg steeds duidelijk hoe iets heet. Misschien brabbelt of zegt de dreumes je wel na. En vraag later nog eens: 'Waar is...?'
- Bij de prenten met allerlei dieren, mensen en objecten ligt het voor de hand om te vragen: 'Wat is dat?'. Dat is leuk voor kinderen die het antwoord weten. Vraag dat niet te vaak bij hetzelfde, want een vraag naar de bekende weg levert niet veel uitdagends op. Geef juist goed aandacht aan een paar nieuwe woorden die je niet alleen aanwijst maar ook uitlegt, bijvoorbeeld wat een picknick is en dat een vrachtwagen heel veel spullen wegbrengt: 'Kijk maar achter het flapje!'. Wie weet kan het kind daar zelf een volgende keer al iets over zeggen.
- Bij dit boek horen zoekopdrachtjes. Probeer of een kind weet waar het moet zoeken als jij vraagt naar de walvis, de trein, de picknickmand met lekkers. En weet je nog wat er onder de flap zit met de bloem, de boze leeuw, het hondenok? En natuurlijk: 'Waar zit Rupsje Nooitgenoeg?'

Activiteiten

Door na het voorlezen een betekenisvolle activiteit te doen, zorg je voor meer verwerking, en woorden en begrippen worden nog eens herhaald.

- **Rupsje Nooitgenoeg kruipt door het boek**

Doel: taal ontlocken door te spelen met Rupsje Nooitgenoeg en het boek

- » Neem het knuffeltje Rupsje Nooitgenoeg er weer bij en speel met een dreumes hoe hij over de bladzijden kruipt: 'Wat ziet het rupsje daar allemaal?'. Varieer door bijvoorbeeld te zeggen dat het rupsje nu graag naar de dierentuin wil: 'Waar is de dierentuin?', 'Welke dieren gaat hij dag zeggen?' of 'Wat wil het rupsje graag allemaal eten?'

- **Wat hoort bij elkaar**

Doel: vertrouwd worden met clusters van woorden bij de verschillende thema's

- » Verzamel twee of drie spulletjes per thema, bijvoorbeeld: een bal en bloem bij het huis, een bootje, speelgoed schildpadje en dolfijntje bij de zee, speelgoeddiertjes bij de dierentuin, verschillende speelgoedvoertuigen bij de stad. Alles gaat in een bak en de kinderen zoeken wat bij elkaar hoort (categoriseren): 'Hoe heet dat?' en 'Waar staat dat in het boek?'